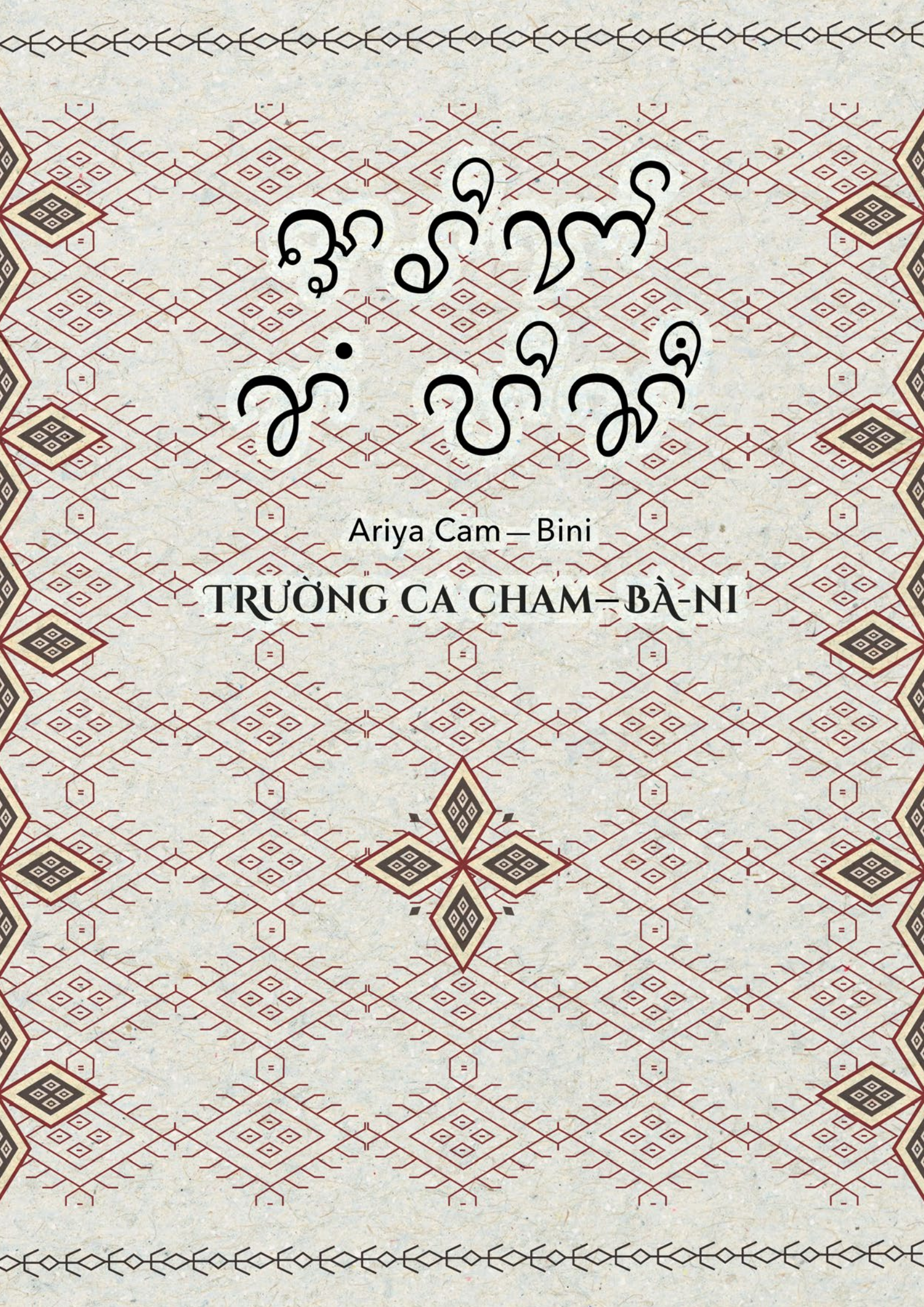

Ariya Cam — Bini

TRƯỜNG CA CHAM—BÀ-NI

ARIYA TRƯỜNG CA

INRASARA GIỚI THIỆU

Ariya có các nghĩa: thơ, như *Sa kadha ariya* nghĩa là một bài thơ, thể thơ, như *Cwak twei ariya* nghĩa là làm theo thể thơ; và trường ca, ví dụ *Ariya Cam – Bini* là trường ca Cham – Bà-ni.

Trường ca Cham có dòng trữ tình, thế sự, triết lí, gia huấn... Trong dòng trữ tình, *Ariya Cam - Bini* rất nổi tiếng, được truyền tụng nhiều và đã được chuyển thể diễn trên sân khấu. Trường ca gồm 118 câu lục bát được viết vào cuối thế kỉ XIX. Có một số từ tiếng Việt được vay mượn trong thi phẩm như *đang* là đáng, *ruw* là rầu, *lang xaum* là làng xóm, *lauw* là lo v.v. chứng tỏ đã có sự chung sống giữa hai dân tộc cũng như sự giao lưu ngôn ngữ Việt – Cham.

Đó là thời dân Cham đã an cư lạc nghiệp sau những tháng ngày li tán. Qua rồi những đêm trắng kinh hoàng của thời Minh Mạng. Xa rồi thời Cham – Bàni còn giằng xé nhau giành quyền cai trị đất nước. Mặc dù không khí ngột ngạt nghi kị đã đi qua, nhưng mâu thuẫn giữa hai tôn giáo vẫn còn âm ỉ, nhất là trong việc hôn nhân. Người ta có thể hành hạ con em mình cho đến chết chỉ để bảo vệ một quan điểm thiển cận hẹp hòi. Người ta sử dụng cả yếu tố dư luận –yếu tố thô bạo nhưng vô cùng hiệu quả – để bao vây và phân rẽ đôi trai gái lỡ đi chệch guồng máy thống trị của tôn giáo.

Thi phẩm ra đời thật đúng lúc. Nhà thơ ném vào dư luận một lời cảnh tỉnh đanh thép bằng cái chết bi tráng của người con trai Bà-ni trước nỗi oái oăm của số phận và sự hờ hững của tình người. Người yêu đã chết sau khi phải chịu đựng những cực hình bất nhân nhất, anh ta không còn thiết sống nữa. Anh sáng tác thơ, và khi ném tập thơ vào đám đông quần chúng đến xem đám thiêu của người yêu – đến thương xót nàng hay đến để cười ngạo chàng? – anh nhảy vào giàn lửa đang đốt cháy xác thân người yêu để có thể cùng nhau tìm đến một chân trời hạnh phúc khả thể ở thế giới bên kia.

ಕ್ಷಾಮಿಗೆ ಸಾ ಬೆಕ್ಕಾ

ಹಾ ಕ್ಷಾಮಿಗೆ ಐಲ್ಲ ಬ್ಲೂಮ
ಳಾಹಾರ ಬೆ ಆಬಳಾ ಮಾಬರ ಗೆ ಮೆ ಮೆ
ಳಾಳಾಆ ರ್ರಿಬರ ಬಗ್ ಹಾ ಕ್ಷಾಬಾ ಮಾಗೆ
ಗ್ ಬ್ಲೂಮ ಅಬೈರ ಕ್ಷಾಕ್ಷಿ ಅಡ್ಡ ಕ್ಷಾಳಾಳಾಹಾ
ಕ್ಷಾಹಾಗಿ ಅಮೆ ಮಾಹ್ಲಿ ಅಗೈರ ರ್ಲೊಹಾ
ಳಾಅಗೆ ಮಾಲಿ ಕ್ಷಾಳಾಹಾ ಳಾಳ್ ಅಮೆ ಕ್ಷಾಡ್ಲೆ
ಗ್ ಮೃಹಾ ಹಾಳ್ ಗೆ ಹೆ ಅಡ್ಡ ಹಾಐಳಾ
ಗೈಗ ಗ್ ಳಾಆಲೆ ಐಣ್ ಕ್ಷಾಳಾಳಾರ
ಗ್ ಪೈ ಗೈಗ ಅಹ್ಲ ಪೈ ಕ್ಷಾರ
ಗ್ ಮೃಹಾ ಡಿಹಿ ರಾರ ಐಳಾಗ ಅಮೆ ಕ್ಷಾಳಾಗ್
ಹಾಹಿ ರಾಹಾ ಆಳಾಹಾ ಗ್ ಅರ್ಲೆ ಗೆ ಮೃಗ
ಕ್ಷಾಐಳಾಗ ಅಮೆ ಳಾಗ್ ಅರ್ಲೆ ಗೆ ಅಗ
ಹಾಹಿ ರಾಹಾ ಹೆ ಅಡ್ಡ ಅಲ್ಲಿ ಹೆ ಕ್ಷಾಳಾಗ
ಗ್ ಹಾಗಿಹಾ ಹೆಹ್ಲಿ ಳಾಬಾಳಾ ರಾಹಾ ರಾಹಾ ಹೆ ಅರ್ಗೆ
ರಾಹಾ ರಾಹಾ ಹೆ ಅಡ್ಡ ಅಅರಾ ಐಅ
ಗ್ ಡಿಗೃಹಾ ಹೆ ಆಆಬಾ ಆಳಾಗ್ ಬಹಿಹಿ
ಳಾ ಮೃಹಾ ಹಿಅ ಹಾಅಹಿಳಾಹಾ
ಅಗೆ ಡಿಗೆಹಾ ಗಾಡ್ ಅಡ್ಡಾಹಾ ರಾಹಾ ಹೆ ರಾಅ
ಳಾಹಾಅ ರಾಹಾ ಳಾಐಅ ಗ್ ಗ್ಲಅ
ಅಡ್ಗೆ ಕ್ಷಾಗಾಳಾಅ ಅಅಗೆ ಳಾಗೆಹಾ ಗ್ ಅಡ್ಗೆ
ಳಾಹಾಅ ಹಾಳಾಹಿ ಬಹಾ ಗ್ ಬಹಾ ಹಾಅಅ
ರ್ಲಿಹಾ ಡ್ಗಾ ಅಡ್ಗ್ ಅಅಗೆ ಹಿ ಕ್ಷಾಳಾಹಿಅ
ಬಹಾ ಆಳಾಹಾ ಡಾಹಾಗಾ ಅಗೈರ ಹಿಅ
ಳಾಹಾಅ ಗಿಡಿಳಾ ಕ್ಷಾಳಾಹಿಅ ಅಗೆ ಳಾಳಾಳಾ ಗ್ ಅಡ್ಗ್

ကောင်းကြာ ရောင် ဒွာလိုက ဒွာယ် ကရင်
လာဒွာက လရင် ရာဒို့ ကောက ဇာကာ
ဒွာကယ်က ရောင် ဂျောက် ကင် ဟာက
ဒွာဟို ဟကိုဇ ကက ဖိုဟွ ခဟ ဇာကို
လ် ဟကိုဇ ဒွာ ဝ် ရောင် ဂျ် ဖွာ
ရောင် လာက ကင် လာ်က ဒွာ လိုလ်
ရကာ်ဂ် ရော်ဒွ် ဒွာကယ်က ဖွာဂိက ကာ်
ကာ်ရာ်ဂ် ခက ကာဟွာ် ဖွာဂိက ဒွာ် ကောက်က
လိုရာ်ယ် ဖွာ်ဂ် ကရင်ကွာ ရာဟ်ဂ် ကိုက

ဟာဒွာ်ဂ် ခဟ လိုဖွာ်က ရာ်က ဆွာ်ဟ ဒွာ် ဇောဖွာ
ဖွာဖွာ ဒွာ်ဂ် လ် ဆွာ်ဟ ဒွာ် ဇောဖွာ
ဂျ်ဒွက ဂျ်လ် ဂျ်ဒ် ဟာဖွာ ဒွ်ဇက ဟွာ်ဇ ဒွာဟိဂ့
ရောဟ် ကာ် လ် ဟာဂ့ ရာဖာ်ဟွ ဖွာ်ဂ့
ကာဒွာ်ဇ ခဟ ဒွာဟိဂ့ ရာဟ်ဂ့ ခဘက ဖာဖွာဟွ
ဟွာ် ဂျ်ဒက ဟာဖွာ် ရာဟ်ဂ့ ဆွာ်ဟ
ကာဒွာ်ဇ ဟွာ် ရာဒ့ ဒွာ် ကာခရ ကာက
ကာဒွာဖွာ ရင်ဂ် ဒွဂ့ ဟွာ်ဟွ ဂ်ာ်ဒ့ ဒွ်ဇက
လ် ရောက ဆွာ်ဖွာ ဂျ်ဒက ခွာ်ဟက ကာ်ဖွာ်ဂ့
ဂျ်ဒက ဇောက ဖွာ်ဂ့ ဂျ်ဒ် ဆွာ်ဟ
လ် ဂျ်ဒ် ဖွာ်ဂ့ ဂျ်ဒ် ဟွာ်ဇ ဒွာ်ဂ့
ရောဖွာ်ဂ့ ဒွာ်ဟ် ဟွာ်ရ ဟွာက ဒွာ် ခဘရ
ရောဟ် ဇ် ဆွာဒွာက ဂ်ာ် ဖွာ်ဂ့
လ် ရဒွာက ဆွာရာ်က ဆွာဂိဂ့ ခဂွာက ရာ်ဒ်က ဆွာ်ဖွာ်
လ် ဂ်ာ်ဇ ဇာခဂ့ ရာဂ်ဂ့ ဇာ်
ရောဖွာ်ဂ့ ဒွာ်ဟ် ဟွာ်ရ လ် ဖွာ်ဇ်ဇ ကာဂ်
လ် ဆွာ်ဇ ဒွာ် ဆွာ်ဟ ဂ်ာဟွာ်
လ် လ်ဂ်ဇ ရဒွာ် ကောဖွာ ဒွာက ဂ်ာ်ဂ်
ဟွာဖွာ် ဖြာ်ဇ ဂ်ာရဂ်် ဖြာ်ဇ ဆွာဟွ်
ဟွာဖွာ် ဂ် ဟာကာ်ဂ်ာဂ်် ဂ့် ရဒွာ်က ကာဂ်ာက
ဇ်် ဂ် ကာဂ့် ဂ်ာက ဆွက

ꢁꢂꢃꢄ ꢅꢆꢄ ꢇꢂꢈꢉꢄ ꢊꢋꢌ ꢍꢎꢌ ꢏꢐꢊꢑꢒ
ꢓꢔꢌ ꢕꢖꢄ ꢗꢘꢄ ꢙꢚꢛ ꢕꢜꢌ ꢁꢛ
ꢓꢇꢝꢄ ꢁꢛ ꢐꢂꢉꢄ ꢁꢞꢟꢄ ꢠꢒ ꢏꢘꢌ
ꢛꢎ ꢞꢟꢄ ꢇꢂꢈꢉꢄ ꢊꢇꢝꢄ ꢓꢔ
ꢛꢗꢘ ꢊꢌ ꢕꢜꢌ ꢡꢎ ꢞꢟꢘ ꢆꢎ
ꢌꢎ ꢊꢇꢌ ꢛꢗꢑꢄ ꢓꢐꢌ ꢓꢔ
ꢇꢂꢈꢉꢄ ꢛꢗꢑꢄ ꢢꢂꢜꢌ ꢞꢟꢄ ꢎꢒ
ꢐꢛꢒ ꢇꢂꢈꢉꢄ ꢛꢗꢑꢄ ꢓꢐꢌ ꢎꢒ
ꢐꢛꢒ ꢇꢂꢈꢉꢄ ꢢꢂꢜꢌ ꢓꢐꢌ ꢎꢒ
ꢣꢌ ꢊꢄ ꢛꢗꢑꢄ ꢕꢜꢌ ꢁꢞꢟꢄ ꢎꢒ
ꢐꢛꢒ ꢞꢟꢄ ꢛꢗꢑꢄ ꢐꢛꢒ ꢞꢟꢄ ꢁꢞꢟꢄ
ꢐꢛꢒ ꢞꢟꢄ ꢛꢗꢑꢄ ꢇꢂꢈꢉꢄ ꢐꢛꢒ ꢊꢌ
ꢇꢂꢈꢉꢄ ꢛꢗꢑꢄ ꢓꢐꢌ ꢎꢒ ꢞꢟꢄ ꢁꢞꢟꢄ
ꢐꢛꢒ ꢞꢟꢄ ꢛꢗꢑꢄ ꢇꢂꢈꢉꢄ ꢐꢛꢒ ꢊꢌ
ꢇꢂꢈꢉꢄ ꢛꢗꢑꢄ ꢓꢐꢌ ꢎꢒ ꢞꢟꢄ ꢁꢞꢟꢄ
ꢐꢛꢒ ꢞꢟꢄ ꢛꢗꢑꢄ ꢇꢂꢈꢉꢄ ꢐꢛꢒ ꢊꢌ
ꢇꢂꢈꢉꢄ ꢛꢗꢑꢄ ꢓꢐꢌ ꢎꢒ ꢞꢟꢄ ꢁꢞꢟꢄ
ꢐꢛꢒ ꢞꢟꢄ ꢛꢗꢑꢄ ꢇꢂꢈꢉꢄ ꢐꢛꢒ ꢊꢌ
ꢇꢂꢈꢉꢄ ꢛꢗꢑꢄ ꢓꢐꢌ ꢎꢒ ꢞꢟꢄ ꢁꢞꢟꢄ
ꢐꢛꢒ ꢞꢟꢄ ꢛꢗꢑꢄ ꢇꢂꢈꢉꢄ ꢐꢛꢒ ꢊꢌ
ꢇꢂꢈꢉꢄ ꢛꢗꢑꢄ ꢓꢐꢌ ꢎꢒ ꢞꢟꢄ ꢁꢞꢟꢄ
ꢐꢛꢒ ꢞꢟꢄ ꢛꢗꢑꢄ ꢇꢂꢈꢉꢄ ꢐꢛꢒ ꢊꢌ
ꢇꢂꢈꢉꢄ ꢛꢗꢑꢄ ꢓꢐꢌ ꢎꢒ ꢞꢟꢄ ꢁꢞꢟꢄ
ꢐꢛꢒ ꢞꢟꢄ ꢛꢗꢑꢄ ꢇꢂꢈꢉꢄ ꢐꢛꢒ ꢊꢌ
ꢇꢂꢈꢉꢄ ꢛꢗꢑꢄ ꢓꢐꢌ ꢎꢒ ꢞꢟꢄ ꢁꢞꢟꢄ
ꢐꢛꢒ ꢞꢟꢄ ꢛꢗꢑꢄ ꢇꢂꢈꢉꢄ ꢐꢛꢒ ꢊꢌ
ꢇꢂꢈꢉꢄ ꢛꢗꢑꢄ ꢓꢐꢌ ꢎꢒ ꢞꢟꢄ ꢁꢞꢟꢄ
ꢐꢛꢒ ꢞꢟꢄ ꢛꢗꢑꢄ ꢇꢂꢈꢉꢄ ꢐꢛꢒ ꢊꢌ
ꢇꢂꢈꢉꢄ ꢛꢗꢑꢄ ꢓꢐꢌ ꢎꢒ ꢞꢟꢄ ꢁꢞꢟꢄ
ꢐꢛꢒ ꢞꢟꢄ ꢛꢗꢑꢄ ꢇꢂꢈꢉꢄ ꢐꢛꢒ ꢊꢌ
ꢇꢂꢈꢉꢄ ꢛꢗꢑꢄ ꢓꢐꢌ ꢎꢒ ꢞꢟꢄ ꢁꢞꢟꢄ
ꢐꢛꢒ ꢞꢟꢄ ꢛꢗꢑꢄ ꢇꢂꢈꢉꢄ ꢐꢛꢒ ꢊꢌ

ꠇꠞꠣꠛꠁ ꠉꠞꠣꠇ ꠘꠞꠣ ꠅꠞꠁ ꠉꠞꠛ ꠘꠢꠣꠐ
ꠘꠅꠛ ꠣꠞꠣꠇ ꠘꠞꠞꠛ ꠉꠞꠛ ꠢꠘꠐ
ꠎꠛ ꠉꠞꠁ ꠘꠣꠇ ꠅꠣꠘꠐ ꠣꠐ ꠇꠐꠛ ꠇꠞꠉꠛ
ꠎꠛ ꠘꠣꠇ ꠞꠣꠞ ꠉꠅꠛ ꠎꠣ ꠉꠞꠛ
ꠅꠐꠛ ꠉꠇꠛꠁ ꠇꠞꠉꠛ ꠎꠛ ꠇꠞꠐ ꠣꠞꠣꠅ
ꠎꠛ ꠘꠣꠇ ꠉꠅꠛ ꠇꠞꠐ ꠢꠣꠐ
ꠢꠇꠁ ꠐꠣ ꠞꠘꠣ ꠣꠣꠞꠣ ꠇꠞꠛ ꠐꠣ ꠘꠣꠣꠁ
ꠢꠞꠘꠣ ꠘꠣꠛ ꠎꠢꠞꠁ ꠇꠐꠛ ꠅꠣ
ꠘꠣꠘꠣ ꠇꠞꠐ ꠞꠢꠣ ꠢꠞꠣ ꠇꠞꠐ
ꠘꠣꠘꠣ ꠇꠞꠐ ꠞꠢꠣ ꠣꠣꠞꠣ ꠎꠞꠢ
ꠎꠛ ꠢꠣꠣꠁ ꠘꠞꠣ ꠎꠛ ꠘꠣꠘꠣ ꠘꠢꠣ
ꠢꠣꠛ ꠎꠞ ꠢꠞꠣꠛꠣ ꠘꠞꠣꠁ ꠎꠛ ꠐꠣ ꠎꠣꠁ
ꠎꠛ ꠘꠣꠘꠣ ꠇꠐꠛ ꠣꠣꠞꠣ ꠇꠢꠁ ꠘꠞꠛ
ꠎꠛ ꠘꠣꠘꠣ ꠇꠐꠛ ꠢꠞꠣꠛ ꠣꠣꠞꠣ ꠐꠢꠣꠛ
ꠅꠞꠣꠛ ꠇꠢꠣꠁ ꠢꠞꠣꠛ ꠇꠐꠁꠎꠛ ꠣꠣꠛ
ꠣꠣꠞꠣ ꠎꠛ ꠢꠛ ꠅꠞꠁ ꠇꠐꠛ ꠎꠛ
ꠅꠞꠁ ꠢꠛ ꠣꠣꠞꠣ ꠇꠐꠛ ꠎꠛ ꠘꠢꠣ
ꠣꠞꠣꠇ ꠇꠢꠣꠁ ꠣꠣꠞꠣ ꠇꠐꠛ ꠘꠛ
ꠅꠞꠁ ꠘꠢꠣ ꠣꠣꠞꠣ ꠇꠐꠛ ꠘꠛ
ꠣꠣꠞꠣ ꠇꠢꠣꠁ ꠣꠣꠞꠣ ꠐꠣ ꠘꠣꠢꠣ
ꠘꠢꠣ ꠐꠣꠣꠁ ꠣꠣꠞꠣ ꠐꠣꠣꠁ ꠢꠣꠘꠣ
ꠣꠣꠞꠣ ꠅꠞꠁ ꠣꠣꠞꠣ ꠐꠣꠣꠁ ꠢꠣꠘꠣ
ꠣꠣꠞꠣ ꠇꠢꠣꠁ ꠣꠣꠞꠣ ꠐꠣꠣꠁ ꠢꠣꠘꠣ
ꠣꠣꠞꠣ ꠇꠢꠣꠁ ꠣꠣꠞꠣ ꠐꠣꠣꠁ ꠢꠣꠘꠣ
ꠣꠣꠞꠣ ꠇꠢꠣꠁ ꠣꠣꠞꠣ ꠐꠣꠣꠁ ꠢꠣꠘꠣ
ꠣꠣꠞꠣ ꠇꠢꠣꠁ ꠣꠣꠞꠣ ꠐꠣꠣꠁ ꠢꠣꠘꠣ
ꠣꠣꠞꠣ ꠇꠢꠣꠁ ꠣꠣꠞꠣ ꠐꠣꠣꠁ ꠢꠣꠘꠣ
ꠣꠣꠞꠣ ꠇꠢꠣꠁ ꠣꠣꠞꠣ ꠐꠣꠣꠁ ꠢꠣꠘꠣ
ꠣꠣꠞꠣ ꠇꠢꠣꠁ ꠣꠣꠞꠣ ꠐꠣꠣꠁ ꠢꠣꠘꠣ
ꠣꠣꠞꠣ ꠇꠢꠣꠁ ꠣꠣꠞꠣ ꠐꠣꠣꠁ ꠢꠣꠘꠣ
ꠣꠣꠞꠣ ꠇꠢꠣꠁ ꠣꠣꠞꠣ ꠐꠣꠣꠁ ꠢꠣꠘꠣ
ꠣꠣꠞꠣ ꠇꠢꠣꠁ ꠣꠣꠞꠣ ꠐꠣꠣꠁ ꠢꠣꠘꠣ
ꠣꠣꠞꠣ ꠇꠢꠣꠁ ꠣꠣꠞꠣ ꠐꠣꠣꠁ ꠢꠣꠘꠣ
ꠣꠣꠞꠣ ꠇꠢꠣꠁ ꠣꠣꠞꠣ ꠐꠣꠣꠁ ꠢꠣꠘꠣ
ꠣꠣꠞꠣ ꠇꠢꠣꠁ ꠣꠣꠞꠣ ꠐꠣꠣꠁ ꠢꠣꠘꠣ
ꠣꠣꠞꠣ ꠇꠢꠣꠁ ꠣꠣꠞꠣ ꠐꠣꠣꠁ ꠢꠣꠘꠣ

ꯑꯣꯏꯒꯤ ꯂꯩꯇꯅ ꯌꯥꯝꯅ ꯗꯤ ꯂꯥꯏꯅ ꯌꯦ ꯑꯁꯤ
ꯑꯥꯑꯅ ꯌꯥꯝꯅ ꯀꯦꯟ ꯍꯤꯡꯒꯠ ꯀꯣꯛꯅ ꯀꯩꯗꯤ
ꯑꯣꯏꯒꯠ ꯑꯥꯑꯅ ꯌꯦ ꯀꯩꯗꯤ ꯆꯥꯅꯒꯤ ꯑꯣꯟꯗꯥ ꯑꯣꯟꯍꯤꯡ
ꯍꯧꯁꯥ ꯗꯤ ꯑꯃꯥꯡꯑꯅ ꯑꯃꯤꯡꯑꯅ ꯊꯣꯛꯂꯤ
ꯑꯥꯀꯦ ꯑꯁꯤ ꯀꯤꯑꯣꯤꯡ ꯁꯤꯡ ꯌꯥꯏ ꯑꯦꯡꯁꯤ
ꯍꯧꯁꯥ ꯂꯥꯑꯅ ꯗꯤ ꯀꯩꯒꯠ ꯑꯦꯡꯁꯤꯡ
ꯑꯅꯥꯡ ꯌꯥꯏ ꯌꯥꯀꯦꯠ ꯑꯣꯏꯅꯥ ꯑꯣꯏꯔꯤ
ꯑꯣꯏꯔꯤ ꯌꯥꯏ ꯑꯣꯏꯔꯤ ꯑꯩꯅꯥ ꯑꯣꯏꯔꯤ
ꯑꯣꯏꯔꯤ ꯂꯥꯑꯅ ꯗꯤ ꯀꯩꯒꯠ ꯑꯦꯡꯁꯤꯡ
ꯑꯣꯏꯔꯤ ꯂꯥꯑꯅ ꯗꯤ ꯀꯩꯒꯠ ꯑꯦꯡꯁꯤꯡ
ꯑꯣꯏꯔꯤ ꯂꯥꯑꯅ ꯗꯤ ꯀꯩꯒꯠ ꯑꯦꯡꯁꯤꯡ
ꯑꯣꯏꯔꯤ ꯂꯥꯑꯅ ꯗꯤ ꯀꯩꯒꯠ ꯑꯦꯡꯁꯤꯡ
ꯑꯣꯏꯔꯤ ꯂꯥꯑꯅ ꯗꯤ ꯀꯩꯒꯠ ꯑꯦꯡꯁꯤꯡ
ꯑꯣꯏꯔꯤ ꯂꯥꯑꯅ ꯗꯤ ꯀꯩꯒꯠ ꯑꯦꯡꯁꯤꯡ
ꯑꯣꯏꯔꯤ ꯂꯥꯑꯅ ꯗꯤ ꯀꯩꯒꯠ ꯑꯦꯡꯁꯤꯡ
ꯑꯣꯏꯔꯤ ꯂꯥꯑꯅ ꯗꯤ ꯀꯩꯒꯠ ꯑꯦꯡꯁꯤꯡ
ꯑꯣꯏꯔꯤ ꯂꯥꯑꯅ ꯗꯤ ꯀꯩꯒꯠ ꯑꯦꯡꯁꯤꯡ
ꯑꯣꯏꯔꯤ ꯂꯥꯑꯅ ꯗꯤ ꯀꯩꯒꯠ ꯑꯦꯡꯁꯤꯡ
ꯑꯣꯏꯔꯤ ꯂꯥꯑꯅ ꯗꯤ ꯀꯩꯒꯠ ꯑꯦꯡꯁꯤꯡ
ꯑꯣꯏꯔꯤ ꯂꯥꯑꯅ ꯗꯤ ꯀꯩꯒꯠ ꯑꯦꯡꯁꯤꯡ
ꯑꯣꯏꯔꯤ ꯂꯥꯑꯅ ꯗꯤ ꯀꯩꯒꯠ ꯑꯦꯡꯁꯤꯡ
ꯑꯣꯏꯔꯤ ꯂꯥꯑꯅ ꯗꯤ ꯀꯩꯒꯠ ꯑꯦꯡꯁꯤꯡ
ꯑꯣꯏꯔꯤ ꯂꯥꯑꯅ ꯗꯤ ꯀꯩꯒꯠ ꯑꯦꯡꯁꯤꯡ
ꯑꯣꯏꯔꯤ ꯂꯥꯑꯅ ꯗꯤ ꯀꯩꯒꯠ ꯑꯦꯡꯁꯤꯡ
ꯑꯣꯏꯔꯤ ꯂꯥꯑꯅ ꯗꯤ ꯀꯩꯒꯠ ꯑꯦꯡꯁꯤꯡ
ꯑꯣꯏꯔꯤ ꯂꯥꯑꯅ ꯗꯤ ꯀꯩꯒꯠ ꯑꯦꯡꯁꯤꯡ
ꯑꯣꯏꯔꯤ ꯂꯥꯑꯅ ꯗꯤ ꯀꯩꯒꯠ ꯑꯦꯡꯁꯤꯡ
ꯑꯣꯏꯔꯤ ꯂꯥꯑꯅ ꯗꯤ ꯀꯩꯒꯠ ꯑꯦꯡꯁꯤꯡ

ನಿನ್ನ ಹೆಜ್ಜೆಯ ಹಾಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಹೆಗಲಿಲ್ಲಿ
ಇಳಿಸಿ ನಿನ್ನ ಸಂಕೋಚ ಈ ಬಯಲಲಿ
ಕೊಳಲು ಹಾಡಲಿ ಇರಲಿ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ
ಒಪ್ಪಿಗೆ ನಿನಗೆ ನನ್ನ ಅಭಿಮತ ಅಷ್ಟೇ ಅಷ್ಟೆ
ಕೊಳಲು ನಿನ್ನ ಕೈಲಿ ಅಷ್ಟೆ ಲೋಕದ ಪ್ರಾಣಿಯೇ
ನಿನಗಿಷ್ಟವಿಲ್ಲದ ಇನಿಸು ನನಗೆ ನಿನ್ನ ಅಣತಿ
ನಿನ್ನೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಅಳಿದ ಬಾಳಿ ಬೆಳಗಿ ಹೋಗಿದ್ದಳು
ನನ್ನ ಇಲ್ಲಿ ಇನ್ನೆ ನಿನ್ನೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಇಳಿದ
ನಾ ಬೆಳಗಿ ಬೆಳಗಿ ಬೆಳಗಿ ಬೆಳಗಿ ಹೋಗಿದ್ದಳು
ನಾನಿಲ್ಲಿ ಬೆಳಗಿ ಬೆಳಗಿ ಬೆಳಗಿ ಬೆಳಗಿ ಹೋಗಿದ್ದಳು
ನಿನ್ನೆ ಇಲ್ಲಿ ನಿನ್ನೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಇಳಿದ
ನಾ ಬೆಳಗಿ ಬೆಳಗಿ ಹೋಗಿದ್ದಳು ಬೆಳಗಿ ಬೆಳಗಿ ಬೆಳಗಿ
ನಾ ಬೆಳಗಿ ಬೆಳಗಿ ಬೆಳಗಿ ಬೆಳಗಿ ಬೆಳಗಿ ಬೆಳಗಿ
ನಾನಿಲ್ಲಿ ಬೆಳಗಿ ನಿನ್ನೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಇಳಿದ ನಾ ಬೆಳಗಿ ಬೆಳಗಿ ಬೆಳಗಿ
ನಿನ್ನೆಯ ಇಲ್ಲಿ ನಿನ್ನೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ನಾ
ಬಂದೆ ನಿನ್ನ ಹಾಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ
ಬಾಡಿ ಇಲ್ಲಿ ನಿನ್ನೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಬಂದೆ
ನಾನಿನ್ನೆ ಅಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಬಾಡಿ ನಿನ್ನೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ನಾ
ಬಂದೆ ನಿನ್ನ ಹಾಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ
ನಾ ಬೆಳಗಿ ಬೆಳಗಿ ಬೆಳಗಿ ಬೆಳಗಿ ಬೆಳಗಿ ಬೆಳಗಿ
ನಾನಿಲ್ಲಿ ಬೆಳಗಿ ನಿನ್ನೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಇಳಿದ ನಾ ಬೆಳಗಿ ಬೆಳಗಿ ಬೆಳಗಿ
ನಿನ್ನೆಯ ಇಲ್ಲಿ ನಿನ್ನೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ನಾ
ಬಂದೆ ನಿನ್ನ ಹಾಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ
ನಾ ಬೆಳಗಿ ಬೆಳಗಿ ಬೆಳಗಿ ಬೆಳಗಿ ಬೆಳಗಿ ಬೆಳಗಿ
ನಾನಿಲ್ಲಿ ಬೆಳಗಿ ನಿನ್ನೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಇಳಿದ ನಾ ಬೆಳಗಿ ಬೆಳಗಿ ಬೆಳಗಿ
ನಿನ್ನೆಯ ಇಲ್ಲಿ ನಿನ್ನೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ನಾ
ಬಂದೆ ನಿನ್ನ ಹಾಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ

ದ್ವಾಪರ ಅಂತ್ಯದ ಭಾರತ ಭೂಮಿ ಪಾಪಿ
ಕೌರವ ಅಣ್ಣ ಅಳಿದ ಬಳಿಕ ರಾಜ್ಯ ಆಳಿ
ದ್ವಾಪರ ಭೂಮಿ ಪಾಪಿಷ್ಠ ಭಾರ ಎಂದು ನೆನೆದ
ಕೌರವ ಅಣ್ಣ ದ್ವಾಪರ ಪಾಪ ಸಂಹಾರ
ಎಂದು ಭೂಮಿ ಪಾಪ ಭಾರ ಭೂಮಿ
ಧರಣಿ ದೇವಿ ಪಾಪ ಭಾರ ಕಳೆಯಲು ಕೃಷ್ಣ ಅವತಾರ
ಪಾಪಿಗಳ ಪ್ರಾಣ ಪಾಪಿ ಅಳಿದು ಭೂಮಿ ಪಾವನ
ಧರೆಯ ಭಾರ ಕಳೆದ ಕೃಷ್ಣ ಪಾಪಿಗಳ ಸಂಹಾರ
ಭೂಮಿ ಕೃಷ್ಣ ಪಾಪಿ ಪಾಪ ಪಾಪಿ ಭೂಮಿ
ಕೌರವ ಪಾಪ ಪಾಪಿ ಭಾರ ಭೂಮಿ ಪಾಪಿ
ಪಾಪಿ ಭೂಮಿ ಪಾಪಿ ಕೃಷ್ಣ ಪಾಪಿ ಭೂಮಿ
ಪಾಪಿ ಭೂಮಿ ಪಾಪಿ ಕೃಷ್ಣ ಪಾಪಿ ಭೂಮಿ
ಪಾಪಿ ಭೂಮಿ ಪಾಪಿ ಕೃಷ್ಣ ಪಾಪಿ ಭೂಮಿ
ಪಾಪಿ ಭೂಮಿ ಪಾಪಿ ಕೃಷ್ಣ ಪಾಪಿ ಭೂಮಿ
ಪಾಪಿ ಭೂಮಿ ಪಾಪಿ ಕೃಷ್ಣ ಪಾಪಿ ಭೂಮಿ
ಪಾಪಿ ಭೂಮಿ ಪಾಪಿ ಕೃಷ್ಣ ಪಾಪಿ ಭೂಮಿ
ಪಾಪಿ ಭೂಮಿ ಪಾಪಿ ಕೃಷ್ಣ ಪಾಪಿ ಭೂಮಿ
ಪಾಪಿ ಭೂಮಿ ಪಾಪಿ ಕೃಷ್ಣ ಪಾಪಿ ಭೂಮಿ
ಪಾಪಿ ಭೂಮಿ ಪಾಪಿ ಕೃಷ್ಣ ಪಾಪಿ ಭೂಮಿ
ಪಾಪಿ ಭೂಮಿ ಪಾಪಿ ಕೃಷ್ಣ ಪಾಪಿ ಭೂಮಿ
ಪಾಪಿ ಭೂಮಿ ಪಾಪಿ ಕೃಷ್ಣ ಪಾಪಿ ಭೂಮಿ
ಪಾಪಿ ಭೂಮಿ ಪಾಪಿ ಕೃಷ್ಣ ಪಾಪಿ ಭೂಮಿ
ಪಾಪಿ ಭೂಮಿ ಪಾಪಿ ಕೃಷ್ಣ ಪಾಪಿ ಭೂಮಿ
ಪಾಪಿ ಭೂಮಿ ಪಾಪಿ ಕೃಷ್ಣ ಪಾಪಿ ಭೂಮಿ
ಪಾಪಿ ಭೂಮಿ ಪಾಪಿ ಕೃಷ್ಣ ಪಾಪಿ ಭೂಮಿ

ခင်ဗျာ ရောဒွေး မောင်ခြေ မာ် မိုးခြေ မာဆေရာ့
ကွာရ့ ဆက္ခ ရေးဒီ ဝယာ ကြီဆေရာ့
မာ် မိုးခြေ မာဆေရာ့ ဆဒြော ရေယာဒွေး ဂ္ဂ ဆေယာ
ကြီဆွာခြေ ရေဟီ မာရှေးဂ်ာ ဟီဆေယာ
ကွာရာဒွေး ဆရွေ မာဆဒွယာ ရေကွီ ဆွေဟ် ဝွာမွာ
မောကြ် ကွာခြေ ကွာယာ ဒွေးဂ်ာ ဆဝွေးဂ်ာ
ကွာရာဒွေး ဆရွေ မာဆဒွယာ ကွေးဒွေး ဝယာ ကြီရေးဂ်ာဝွေး
ကွာရ့ ဆွေ် ဆွာဆဝွေးဂ်ာ ဆွေ် ရေဂ်ာဝွေး
ကွေဟ် မာ် ကြီရေးဂ်ာဝွေး ရောဂ်ာ ဟ် ဒွာဂေါ်ကွာ
ဂွေး် ကွာရ့ မာဆက္ခ ဝယာ ဂွေး်
မာရေးဂ်ာ့ ခင်ဗျာ ဝယာ ဇာ်ဒေ ဂေါ်ဝယာ
ကွာရာဒွေး ရေဟီ မာဆက္ခ ဟ် ရောဂ်ာ
ဒွာမွေး ရောဂ်ာ့ ဒွဟ် ဆွာဝွေး ရေဟ်ာ့ ဆွေ် မောဂ်ာ
မောကြ် ခွာခြေ ကွာရ့ မာဆက္ခ ဂ္ဂ မောဟ်
ဂ္ဂ ဂ်ွေး ဆွာမွာဂ်ာ် ရေဟ်ာ့ ရောဖ်ာဒေ ဇာဝွေး
ဆွာမွေ် ဝွာ် ဆွာဟ်ာ့ ဇ် ဒွာ်
ဆွာဂ်ာ ဟာခွာမွာဂ်ာ် ရော်ာ့ မာဆေ ရောဂ်ာ် ဇာ်ာ

ARIYA CAM - BINI

1. Ni ariya ai ngap
Panưh ba tabiak piơh ka ra pơng

2. Mưyut drơh yuw ni ơy halơng
Kuw ngap blauh ppadơng dom ayamưn

3. Anit saung ranơm klauh prưn
Hake hu damưn bbơng saung angwei

4. Kuw hwơc đa ka cei đom cabbwai
Klak kuw mưtwei lwai pparabbah

5. Kuw o klak nai o ah
Kuw hwơc di gah maik saung amư

6. Cei lơy tian kuw praung ka hư
Amaik saung mư kuw đwa sa gah

7. Cei lơy kuw biai yani baik ah
Than dei ribbah oh bik ppayuw

8 Adei lơy maik mư o thuw
Kuw ciip đwa mưluw gơp gan ra klau

9. Gơp gan ra đom tok tai
Kuw jwak sa takai tamư Bini

10. Sang swơr cih nưgiray
Kaung dơr kajang dok gar sa gah

11. Mưyah lac mưtai kuw klah
Nau akarah taum wơk sukuw

12. Mưyah padhi bak kluw bak pluh
Drơp ar buh dakhat ka ppo

13. Anit saung ranơm praung lo
Likuw dhar di ppo taum sa anih

14. Biak tian dahlak klauh cih
Mưyah khing anih klaung thuw ka ppo

15. Panwơc đom dakik jiơng ralo
Kajap karo klaung halar tapak

16. Dahlak đom inư pơng biak
Amư mưhit pak ew mai tanhi

17. Kuw mưhit di rang đom yuw ni
Đom lac hư khơp di likei

18. Pauh taung dahlak ciip rei
Jauh gai hawei ciip di pađik

19. Lingaum đih halew blauh pik
Mưđơh mai ginik cauk ruw di tian

20. Nan jơh kuw ruw di tian
Bruk krung yuw bhian ngap wơr abih

21. Tamư sang kuw bah ciew đih
Hadơr mai abih blauh kaik canuw

22. Wang gruk xanưng blauh ruw
Hadơr mưng dom di hatai rakak

23. Su-on lo oh thuw khing ngap
Kuw tak phun hrak ngap thaik paywa

24. Krak tuk inư đih jwa
Kuw lwa đik paga blauh nau riwơng

25. Kuw nau bboh cei wơr jwa
Tanhjauh ia mưta dwix xak di gait

26. Tamư glơng aduk cei đih
Kuw ppok akauk alih caik ngauk apha

27. Kuw kwơr takwai blauh hia
Tanhjauh ia mưta kuw nhjơp pacei

28. Kuw ơk di ia lithei
Kuw klak dom harei tian dak lipa

29. Xanưng grơp gilaung grơp adhwa
Xanưng ka bharriya cei dauk hakik

30. Sa ki pacei kik rwak
Raiy rup dahlak yaum đơ cađieng

31. Pacei lơy ngan buw lithei mai
Hadơr mai taswak sraiy ia mưta

32. Wang gruk dahlak dauk hia
Bbwah lo gila o drơh urang

33. Kuw ppok bbwơn patei kamang
Sa jam ahar li-u kamang

34. Dahlak bbwơn abih grơp yang
Tamia di bblang sa drei pabaiy

35. Oh kan klaung bbwơn ka thraiy
Sa drei pabaiy dakhat ka ppo

36. Di bel nan kajap karo
Likuw yuh di ppo diip jwai karang

37. Mưhit lac pacei hu prưn
Nan mưng linưng dei nau riwơng

38. Sa bbơng inư cuk taik
Dwix xak gaik blauh mai sa drei

39. Hadơr krung panwơc cei hakei
Hajiơng mai sa drei tuk krưh mưlơm

40. Likuw drei di cei nau sang
Rimaung dauk tagrang di krưh jalan

41. Dahlak drew rimaung đwơc nau
Tangin dwei aw wak ia mưta

42. Pppalaik klaun dahlak dauk hia
Rimaung mai taphia ke bboh xaglơng

43. Nan mưng inư pơh bbơng
Dahlak dauk giđơng blauh lwa tamư

44. Tamư min oh ka tơl duk
Inư bituk hwơc đa mưđơh

45. Ưm pan di babbơng dei pơh
Amư maik mưđơh ew mai tanhi

46. Hư nau hatau mai ni
Dahlak naih xari lac nau mư-ik

47. Mưlơm đih xanưng raung phik
Kuw klaik bbwah lingik o dwei ppataum

48. Kuw bbwah kar lo ka xaum
Nhụ dauk pparaung kuw di inư

49. Kuw bbwah lo di hư
Hwak o tamư đih jang o wơr

50. Pabah bbơng kapik dwa gah
Wơy cei ribbah ciip di mưtai

51. Mưyah lac pacei si mai
Ciip di mưtai đih sa libang

52. Kuw halar than kuw ciip mưtai
Halei ka panai tian kuw o klak

53. Kuw ciip di inư baik cei
Kuw ciip di hawei inư ataung

54. Limư bbaik hawei jauh raung
Inư kuw taung girak di gơng

55. Girak taung nhu ew xaum mai
Gơp urang hadai anit twei likuw

56. Inư ngap khing ppamưluw
Sa ki bbơng dahluw kuw o tapak

57. Canak bbuk inư kuw ywak
Blauh mưk girak di gơng catul

58. Hađauh di hawei cadaik
Hađauh di haraik mai rwak takwai

59. Girak blauh inư o lwai
Amư maik lơy ribbah than dahlak

60. Thah đau inư nau hwak
Amư yak khơng caik ppamưtai

61. Nan jơh urang đwơc mai
Mưblah mưk gai klak lwai sa gah

62. Nhơ than dahlak lo ah
Amư maik ppalah kuw caik di cei

63. Nan jơh nhu ew grơp drei
Aw khan di drei inư swak abih

64. Mưtai kuw halar ciip đih
Halei ka lipih ai jang oh klak

65. Mưtai nai kuw grang tanhjak
Tian jang oh klak wơy ppo lingik

66. Tơl thun hatai lwak phik
Taung wơr pađik pwơc wơr mưluw

67. Xưnưng mai abih grơp adhwa
Bbơng ia mưta cauk ew lingik

68. Inư dahlak mưk gai
Yah cei klauh hatai mai pan inư

69. Inư laik bblaik ưn ka
Kuw chet đik paga blauh ppaklah

70. Talaih blauh kuw blei khan bbaik
Ppaklah nai caik kuw ciip ala

71. Ni jơh mưtai wơy cei
Mưtai di hawei inư ataung

72. Limư bbaik hawei jauh raung
Hađauh gar jaung pauh gan ka-ing

73. Pauh min kuw wơr xanưng
Nhjơp gan ka-ing kajaik mưtai

74. Pacah phik pađik hatai
Hađauh di gai jek di akauk

75. Inư saung amư hia cauk
Rawơk di akauk bboh dom darah

76. Wơr glai dahlak wơy wa
Bboh bharriya klaung pak halei

77. Kuw bboh urang kamei
Oh hu aw di drei nau pak ngauk

78. Kuw nau bboh panai dauk hia
Di la phun hara tat tơy ribbah

79. Bbaik di ka-ing sa blah
Aw parah taik yuw o hu

80. Urak ni kuw ciip saung hư
Aw jang o hu inư pparaung

81. Jamauk kaik kuw pah di raung
Cei lơy maung yaum than kho ribbah

82. Kuw biai yuw ni baik ah
Ka than drei ribbah dom thun mưni

83. Sa gah Cam sa gah Bini
Hake bhian yuw ni tat tơy sa drei

84. Dahlak biai yuw ni baik cei
Nau dwah habei bbơng twei lipa

85. Xanưng mai di grơp adhwa
Tanhjauh ia mưta di phun habei

86. Hake hu kuw bhian ni rei
Kalei habei bbơng twei ribbah

87. Kuw dak bbwah di thei o ah
Ka than drei ribbah mai dauk di glai

88. Hake rup dahlak hu bhian
Gơp gan urang thur caik di kuw

89. Nan blauh xanưng mai ruw
Mưyut sa rabuw thùn tra oh wơr

90. Kuw bbwah lo di tian lang xaum
Inư kuw ginaung blauh tian habak

91. Lang xaum urang kan biak
Wang mưk dahlak di sang inư

92. Nan jơh pacei kuw hia
Wơy bharriya hư ciip mưtai

93. Lang xaum urang đwơc mai
Pauh ppamưtai ppađơm amraik

94. Ppađơm xara amraik đang biak
Inư pauh dahlak mưlơm harei

95. Amư taung blauh tanhi wơk rei
Inư mưk hawei mai sa gilơm

96. Amư taung inư pwơc klak
Hư biak jhak ppađơm xara

97. Nan jơh rup jiơng lika
Rawơk nhjơp hia blauh ew lingik

98. Tagok dơng dahlak pađik
Mưk aw cik wak ia mưta

99. Tahu rup dahlak biak đang
Gơp gan urang xaum o anit

100. Nhjơp saung tahu oh ka dhit
Xaum oh anit drei kan khing dauk

101. Amư nit di bel bboh bbauk
Taung truh talauk rup kuw abih

102. Tamư sang dahlak khing đih
Ruw lo lipih di rim harei

103. Ni jơh canu hawei
Nit rup pacei raiy rup dahlak

104. Mưyah lac lipa khing hwak
Mưyah lac kak o bak pangin

105. Lithei bbong ikan darei
Upak ni habei bbơng saung xara

106. Mưyah nau hapak cei rieng
Mưyah lac jiơng bbơng saung angwei

107. Mưyah lac lingik khing dwei
Hajiơng dauk mưtwei xaum oh anit

108. Mưtai kuw cuh padhit
Kaywa tian kuw anit ngap ariya

109. Pajaih nai pajaih ciim hơng
Kuw ngap cuh ơm rơp ceng hagơr

110. Pajaih cuh mưrup patơr
Rơp ceng hagơr sang swơr pataih

111. Cuh nai maung biak ligaih
Sang swơr pataih jrai bhong kuw laik

112. Gi-ar baung pa-auk bikaik
Cakong mai pajaik nhaum ia mưrak

113. Hala car cagak ppak bbaik
Cakong mai ppajaik khing buh limauw

114. Cuh ơm amaik oh lauw
Ciim hơng limauw nau ba jalan

115. Đam cuh panai biak đang
Paxeh ralang buh tơl kabaw

116. Cakong baung panai ba nau
Dahlak đauh di aw blauh twei hadei

117. Hala car cuh panai kuw hia
Kuw klak ariya blauh chet tamư

118. Apwei bbơng abih gơm dwa
Ơy bharriya klauh hatai saung gơp

ARIYA CAM - BÀNI

Dịch nghĩa

1. Đây trường ca anh làm
Sáng tác mang ra cho người ta nghe

2. Tình sao như thế này, ơi người yêu
Ta làm (sáng tác) rồi dựng nên bao ân tình

3. Thương với mến đến đứt hơi
Đâu có tiếc của với cải

4. Ta (chỉ) ngại chàng đãi bôi
Bỏ mặc ta đơn côi cho ta cơ khổ

5. Ta chẳng bỏ nàng đâu
Ta chỉ sợ bên mẹ với cha (nàng)

6. Chàng ơi, lòng ta lớn (dành phần lớn) cho chàng
Mẹ với cha ta đội (ơn như để sang) một bên

7. Chàng ơi, ta bàn như thế này nhé
Phận mình từng cơ khổ không gì bì

8. Em ơi, mẹ cha không hiểu
Ta gánh chịu xấu hổ cho xóm giềng cười chê

9. Xóm giềng cười mặc kệ
Em chung một bước (mà) vào Bàni

10. (Dù) nhà hỏa táng có vẽ hình chim trão
Hay cán cờ cắm quanh rạp đám tang

11. Vì có chết thì ta thoát khỏi (nó)
Về Thiên giới tìm gặp lại ta

12. Nếu đám tang đủ ba, đủ mười (ngày)
Của cải bỏ ra mang dâng cho ngài

13. Thương với yêu lớn lắm
Xin phước nơi ngài để được sum họp một chốn

14. Thật lòng ta chung thủy hết mực
Ví mà sum vầy một chốn, con sẽ biết (ơn) ngài

15. Lời nói ít thành (được hiểu) nhiều
(Được) khỏe mạnh (thì) con chịu thành thật

16. Tôi nói, mẹ tin thật
Cha nghe thấy ở đâu, kêu tới hỏi

17. Ta nghe người ta nói như thế này
Nói rằng mầy yêu chàng trai

18. Đánh đập, tôi chịu vậy
Gẫy gậy (với) roi – chịu đau

19. Buồn ngủ thiu thiu rồi nhắm (mắt)
Thức giấc thấy nghẹn (rồi) khóc buồn lòng

20. Thật đấy, ta buồn lòng
Công việc lâu nay (gắng) làm để nguôi quên hết

21. Vào nhà, ta giũ chiếu nằm
Nỗi nhớ trở lại mà cắn ngón tay

22. Ngồi chồm hổm nghĩ mà rầu
Nhớ bao nhiêu chuyện mà trái tim nghẹn lại

23. Nhớ quá chẳng biết làm gì
Ta chặt cây bìm bìm vẽ hình gởi cho

24. Rình giấc mẹ ngủ yên
Ta lén leo rào rồi đi thăm

25. Đi thấy chàng ngủ im
Nước mắt nhỏ giọt – tội lỗi chi đây

26. Vào nhìn phòng anh ngủ
Ta ôm đầu nhấc đặt lên đùi

27. Ta ôm cổ (chàng) rồi khóc
Nước mắt (ta) nhỏ rơi trúng chàng

28. Ta đói cơm khát nước
Ta bỏ bao ngày (mà) bụng chẳng thấy đói

29. Nghĩ khắp đường khắp nẻo
Nghĩ cho vợ (người yêu) chàng đang ốm

30. Một lần chàng đau ốm
Gầy guộc thân tôi chỉ còn bằng ngón út

31. Mỗi lần mang cơm đến ăn
Nhớ tràn về, nước mắt tuôn trào

32. Ngồi chồm hổm tôi đang khóc
Trách lắm (sao) chẳng giống người đời

33. Ta bưng (khay) chuối bỏng (để) khấn thần
Một dĩa bánh, trái dừa với bỏng

34. Tôi dâng cầu hết thẩy thần yang
(Làm lễ) múa ngoài sân (cúng) một con dê

35. Chứ đâu con dâng cầu cho (để mà trả) nợ
Một con dê dâng hiến lên thần

36. Đến lúc được khỏe mạnh
Cầu ở ngài – đường đời đừng tổn thọ

37. Nghe tin chàng lại sức
Thế là xong việc, em đến thăm

38. Cửa mẹ đã gài chốt
Tội nghiệp chi mà về một mình

39. Nhớ lời chàng dặn thuở trước
Nên về một mình lúc đêm hôm

40. Xin phép chàng về nhà
Cọp ngồi án ngữ ngay giữa đường

41. Tôi kêu la, cọp chạy đi
Tay kéo áo lau nước mắt

42. Ngồi bẹp, em bật khóc
Cọp đến bên cạnh mà đâu có hay

43. Thế là mẹ mở cửa
Tôi ngồi im rồi lén bước vào

44. Vào nhưng chưa tới phòng
Mẹ ho, e rằng sẽ thức

45. Nắm cánh cửa, em mở
Cha mẹ thức, kêu tới hỏi

46. Mầy đi đâu về kia
Em nhỏ nhẹ rằng đi tiểu

47. Đêm nằm nghĩ nát mật
Ta thầm oán trời sao chẳng cho sum vầy

48. Ta trách oán lắm cho hàng xóm
Họ còn chia rẽ mẹ với ta

49. Ta oán lắm cho mi
Ăn chẳng vô, ngủ cũng không yên

50. Cánh cửa đóng chốt hai bên
Ơi chàng cơ khổ, đành chịu chết thôi

51. Nếu chàng có về
Chịu chết (để được) nằm chung mộ

52. Ta thuận lòng (thà) ta chịu chết
Chứ nàng thì lòng ta không bỏ

53. Chịu đựng mẹ đi chàng
Ta chịu đòn roi mẹ đánh

54. Năm cây roi gẫy nát
Mẹ ta đánh, trói (ta) vào cột

55. Sau đó họ kêu xóm tới
Họ hàng người thương tình theo giúp xin

56. Mẹ quyết làm cho nhục
(Bởi) một lần trước ta đã không thành thật

57. Búi tóc (ta) mẹ cắt
Rồi bắt trói vào cột đòn dài

58. Giật lấy roi đánh liên hồi
Giật lấy dây rừng thắt cổ

59 Thắt rồi mẹ chẳng chừa
Mẹ cha ơi, khổ thân tôi

60. Mài đao rồi mẹ đi ăn cơm
Cha giơ cao hòng làm cho chết

61. Thế là người chạy tới
Giành lấy gậy bỏ ra một bên

62. Nhơ thân tôi lắm vậy
Cha mẹ chia rẽ ta với chàng

63. Thế là họ kêu mọi người
Váy áo trên mình, mẹ cởi hết

64. Có chết – ta cam chịu nằm
Ví (nàng) có gầy rạc – ta chẳng bỏ

65. Nàng có chết – ta mang vác
Bụng chẳng hề bỏ, ơi trời đất

66. Đến năm gan chui vào mật
Đánh quên đau, chửi quên nhục

67. Nghĩ lại khắp nẻo đường
Ăn (nuốt) nước mắt, khóc kêu trời

68. Mẹ tôi lấy roi
Nếu chàng hết lòng, về giữ (lấy tay) mẹ

69. Mẹ đánh (một) roi, nhịn đã
Ta nhảy rào rồi giải thoát

70. Mở (trói) rồi ta cho váy mặc
Gạt nàng ra để ta chịu (nằm) dưới

71. Như thế này (thì) chết thôi ơi chàng
Chết bởi (đòn) roi mẹ đánh

72. Năm ngọn roi gẫy nát
(Họ) giật cán rìu đập vào lưng

73. Đập mà họ quên nghĩ
Trúng ngay eo lưng muốn chết

74. Nát mật đau gan
Giật lấy gậy nện xuống đầu

75. Mẹ với cha than khóc
Vuốt đầu thấy những máu

76. Cùng đường tôi, ơi bác
Thấy người yêu con ở nơi đâu

77. Ta thấy một cô gái
Không manh áo trên thân khóc than (đi hướng) trên

78. Ta đi thấy nàng đang khóc
Dưới bóng cây sung, tả tơi khổ sở

79. Quấn ngang lưng một tấm váy
Áo nát hết, có cũng như không

80. Bây giờ ta chịu với em
Áo váy không có, mẹ xé rách

81. Muỗi cắn (em), ta đập trên lưng
Chàng ơi mở (mắt) nhìn – phận khổ cực

82. Ta bàn như vậy nhé
(Về) thân phận mình khổ mấy năm nay

83. Một bên Chăm, một bên Bà-ni
Đâu thường như thế ni, trôi giạt như thế này

84. Tôi bàn như thế này nhé chàng
Đi kiếm khoai ăn đỡ đói

85. Nghĩ suy trên khắp nẻo đường
Rớt nước mắt lên cây khoai

86. Đâu ta thường như thế này đâu
(Mà nay phải) đào khoai ăn theo (cảnh) khổ

87. Ta chớ trách gì ai cả đâu
Cho phận mình khổ - đến ở ngoài rừng

88. Đâu thân tôi có từng
Hàng xóm người sao nỡ lòng với ta

89. Rồi thì nghĩ mà rầu
Tình một ngàn năm không quên

90. Trách lắm lòng dạ làng xóm
(Bụng) mẹ ta có giận (vơi) rồi cũng lại đầy

91. Làng xóm người đời khó thật
Vây bắt tôi trong nhà mẹ

92. Rồi thì chàng ta khóc
Ơi người yêu (thế thì) nàng chịu chết

93. Làng xóm người ta chạy tới
Đập cho chết, ướp muối ớt

94. Ướp muối ớt đáng đời
Mẹ đánh tôi (cả) đêm (lẫn) ngày

95. Cha đánh tôi rồi còn hỏi han
Mẹ vác roi đến cả vác

96. Cha đánh, mẹ chửi từ bỏ
Mầy quá xấu xa, (đáng) ướp muối

97. Thế là thân làm lở loét
Rờ đụng (đau mà) khóc rồi kêu trời

98. Đứng dậy, tôi nghe đau
Lấy áo xòe ra lau nước mắt

99. Rát thân tôi thật đáng
Hàng xóm người ta không thương

100. (Đòn) trúng làm rát chưa lành
Làng xóm không thương khó mà sống

101. Cha thương lúc thấy mặt
Đánh cho tróc da ta hết

102. Vào nhà, tôi thèm ngủ
Rầu lắm (nên) rạc gầy suốt tháng ngày qua

103. Đấy là lằn vết roi
Thương thân chàng, gầy rạc thân em

104. Nếu đói, bụng muốn ăn
Nếu có xới cũng chẳng dám (xới) đầy

105. Cơm trắng (với) cá thu (hôm xưa)
(Mà) lúc này khoai ăn với muối

106. Nếu đi tận đâu, chàng dìu dắt
Ví mà thành vợ thành chồng

107. Nếu trời có cho sum họp
Cũng còn cô đơn, (bởi) làng xóm chẳng thương

108. Chết (nàng), ta thiêu mất rồi
Bởi lòng ta thương, (mà) làm ra trường ca

109. Giòng nàng, giòng chim trão
Ta làm đám thiêu, dựng (lễ có) trống chiêng

110. Giòng thiêu (cho) thể xác về trời
Dựng trống chiêng (có) nhà hỏa táng (bằng) lụa

111. Đám thiêu nàng thật to
Nhà hỏa táng lụa, màn đỏ ta giăng

112. Hòm (bằng gỗ) xoài với gỗ cóc cho khớp
Khiêng về gần – nhuộm nước sơn

113. Hala car chà gặt bốn cây
Khiêng đến gần để khớp với bò thần

114. Thiêu đốt, mẹ không lo
Chim trão (với) bò thần dẫn đường

115. Đám thiêu nàng thật to
Thầy Paxeh thắt tranh (bằng) con trâu

116. Khiêng hòm nàng đi
Tôi giật lấy áo rồi theo sau

117. Hala car đốt nàng, ta khóc
Ta ném thơ vào đám đông rồi nhẩy vô giàn lửa

118. Lửa thiêu cháy cả hai
Ơi người tình! Trung thành đã trọn.

ARIYA CAM - BINI

Dịch thơ

Đây lời thơ anh viết
Cho người đời thấu cuộc tình sâu
Người yêu ơi, thế này sao
Vần thơ có kể hết bao ân tình.

Ân ái cũ bao năm say đắm
Ai tiếc chi của cải, tấm thân
- Em e chàng sẽ ngại ngần
Bỏ em lạc lõng trong vòng gian truân
- Ơi người nhớ, lòng này không nỡ
Sợ cái tình cha mẹ bên em
- Tình em em đã dâng chàng
Mẹ cha, em nguyện một bên tôn thờ
Thì chàng hỡi, em bàn vậy nhé
Phận chúng mình khổ đã dường bao
Mẹ cha người có hiểu đâu
Người đời chê trách, em nào oán than
- Cứ mặc kệ họ hàng nhạo báng
Vào Bà-ni em nguyện theo anh
Nhà mồ có vẽ hình chim
Hay Kajang cắm xung quanh hàng cờ
Nếu có chết, em về thiên giới
Thì chàng ơi hãy tới cùng em

Bao nhiêu của cải bạc tiền
Dâng Allah để được bên người tình
Tình lớn dậy tựa sông tựa biển
Chỉ xin người một chốn dung thân
Ban ân cho tấm lòng thành
Linh hồn con sẽ hiến dâng cho người
Lời thơ ngắn, cuộc tình dài
Tâm thành xin hiểu cho người trần gian

Lời em thốt mẹ nghe như thật
Cha gọi sang vặn hỏi cớ chi
Xóm làng bàn tán xầm xì
Rằng mầy với đứa Bà-ni có tình?
Ôi, đau rát tấm thân bé nhỏ!
Bao ngọn roi gẫy vỡ, đành cam
Mẹ cha ơi! Khốn khổ thân con
Dao mài sẵn, mẹ dùng cơm
Cha giơ cao, muốn nát bầm thân em
Thế là người bà con chạy tới
Giật lấy cây ném bỏ qua bên
Nhục thân tôi lắm, hỡi chàng
Mẹ cha em quyết chia ngăn tình này
Họ réo bọn lâu la bu lại
Áo trên mình, mẹ cởi truồng em
- Với nàng, ta một lời nguyền
Dẫu gầy vóc dáng, vẫn nguyên vẹn tình
Nếu em chết, ta thì mang vác
Trái tim ta một mực thủy chung
Khi yêu đương mẩn mê hồn
Đánh không đau đớn, chửi không biết hèn
Lo khắp nẻo, suy quanh nghĩ quẩn
Ta đành ăn nước mắt, kêu trời
Mẹ vác về một bó roi
Chàng có thương, đến giữ người hôm nay
Vài roi đầu, nàng ơi gắng nhịn
Anh nhảy vào liều lĩnh can ngăn
Cởi dây, cho mặc tấm chăn
Giật lấy em, ta chịu nằm đỡ roi
Chết thôi chàng, cái thân khốn khổ
Năm ngọn roi nát vỡ trên thân
Cán rìu, người đập ngang lưng
Người ơi, suýt chết mảnh lưng yếu mềm!
Quơ lấy gậy, đầu em người đập
Máu tuôn trào – giọt máu mẹ cha
Đánh em, người lại khóc òa
Bầm gan, nát mật xót xa phận mình

- Tôi đã quẩn trí rồi, cô bác!
Biết em tôi lạc bước nơi nao?

- Người mình trần, dáng rũ đau
Bước chân thất thểu đi vào rừng xa
Ta tìm đến thấy em ngồi khóc
Tả tơi cơ khổ dưới bóng sung
Chỉ còn mảnh váy ngang lưng
Thân em chiếc áo rách bươm còn gì
Muỗi bu lấy mình trần, ta đập
- Chàng ơi! Nhìn tận mắt nỗi oan
Ta bàn vậy nhé, người thương
Cho duyên mình khổ đủ đường bấy nay
Nỗi Bà-ni - Chăm người đời chia rẽ
Nên thân ta đơn lẻ dặm đường
Thôi ta nhận phận thôi chàng
Đào khoai ăn tạm lót lòng cầm hơi
Nghĩ suy đã cạn đường đời
Lá khoai, giọt nước mắt rơi nhọc nhằn
Chốn rú rừng, sống qua ngày tháng
Phận mình hèn đâu dám trách ai
Ai đâu từng trải cảnh này
Họ hàng cũng chẳng có ai thương tình
Nghĩ trở lại lòng mình sầu nản
Tình ngàn năm tình vẫn chưa quên
Oán than lắm, kẻ láng giềng
Mẹ ta có giận rồi lòng lại thương
Sao tình đời quá ư đen bạc
Vây bắt em ngay trước nhà em
Thế là chàng lại khóc than
- Tội người yêu! Chết thân vàng đành thôi
Họ xúm tới, này đây roi vọt
Và này đây muối ớt cho cay
Đáng đời cái mối tình say
Đánh cho nát mật đêm ngày cho thôi
Đánh em khóc, cha còn ghé hỏi
Một bó roi, mẹ lại vác qua
Đòn xong, mẹ nói lời từ
Đáng đem ướp muối nhớp nhơ thân mầy
Thế là khắp mình em lở loét
Rờ nghe đau, em khóc kêu trời
Thân em ê ẩm rã rời
Xòe vạt áo thấm lệ rơi ướt mềm

Thân khô rát chưa lành làm xót
Người chẳng thương, biết ở cùng ai
Cha yêu lúc thấy mặt thôi
Da làm bỏng tróc, tình đời lại phai
Vào nhà trong, ngủ vùi quên giấc
Buồn bao ngày ốm rạc mình đau
Yêu chàng thân thể mòn hao
Vết lằn roi lại thêm đau nỗi mình
Ví có đói, chẳng buồn ăn uống
Có xới cơm, chén chẳng dám đầy
Xưa cơm trắng, cá thu này
Nay hạt muối với củ khoai lót lòng
Ví đường trần có nên duyên phận
Chân trời nào, chàng dắt dìu em
Ví cho trời đất thương tình
Mà người ghét bỏ, ta đành ở đâu!?

Em mất rồi! Thôi thì đã hết
Niềm yêu đương, ta viết thành thơ
Giòng nàng giòng của Ciim hơng
Đám thiêu hợp đủ trống chiêng cho nàng
Cho hồn nàng hóa thân siêu thoát
Đội trống chiêng, nhà táng lụa tơ
Đám thiêu em đủ lễ nghi
Rèm hồng buông với hàng cờ hai bên
Hòm gỗ xoài đánh sơn màu đỏ
Bốn Hala car vừa khớp bò thần
Đám thiêu, mẹ chẳng ngó ngàng
Mỗi chim trão với bò thần tiễn đưa

Lửa lên, ta vỡ khóc òa
Lao vào giàn lửa, ném thơ gởi đời
Lửa bùng cháy hết cả đôi
Gương tình chung thủy cho người soi chung.

BRITISH COUNCIL

HERITAGE OF FUTURE PAST
DI SẢN KẾT NỐI

